

ശുഗാരതിലകം.

(കാളിദാസകവിപ്രണീതം)

വ്യാഖ്യാതാവ്
ദേശമംഗലത്ത് ഉക്കണ്ടവാരിയർ.

തൃശ്ശൂരിൽ ചേരൂർ

സ്വരൂപതിരിലാസം പുസ്തകശാല.

കല്പമകാശം ടി. പുസ്തകശാലയിൽ കണ്ടുവരുന്നു.

അ വ താ രി ക .

സാഹിത്യലോകത്തിൽ കാലെടുത്തുവെച്ചിട്ടുള്ള വൃദ്ധനായ യുവാക്കനായമെന്നുവേണ്ട ബാലനാർ കൂടി അതിലെ സർവ്വനിയന്താവായ ഈശ്വരനെപ്പോലെ ആരാധിച്ചു വരുന്ന ഒരു മഹാപുരുഷനാണല്ലോ കാളിദാസമഹാകവി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാവ്യതല്പരങ്ങളിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളവ കമാരസംഭവം, രഘുവംശം, മേഘസന്ദേശം എന്നീ മൂന്നു ശ്രവ്യകാവ്യങ്ങളും, അഭിജ്ഞാനശാങ്കരനും, വിക്രമോർവ്വശീയം, മാളവികാഗ്നിമിത്രം എന്നീ മൂന്നു ദൃശ്യകാവ്യങ്ങളുമാണെന്ന് ആരോടും തന്നെ പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതില്ല. സർവ്വാംഗസുന്ദരമായ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഈ വക അമൂല്യഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ സ്വാരസ്യവും ആശയമാധുര്യവും സംസ്കൃതഭാഷാനഭിജ്ഞന്മാർക്ക് അറിയുവാൻ തരമായിരുന്നില്ലെന്നുള്ള സ്തുത ഇന്നത്തെ ഭാഷാകവികളുടേയും പ്രാബല്യതാക്കനാരുടേയും പരിശ്രമംകൊണ്ട് ഏറെക്കുറെ പരിഹൃതമായിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിന്നു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. പാശ്ചാത്യന്മാരെന്നുവേണ്ട മറ്റു പലേ ജാതിക്കാരും ഈ കവി കോകിലത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥരത്നങ്ങൾ സ്വഭാഷയിലേയ്ക്കു തർജ്ജമ ചെയ്ത് അവയുടെ മാധുര്യം അനുഭവിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ട് അധികം കാലമായിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ എല്ലാവർക്കും ഒരുപോലെ പുഷ്പനായ ഒരു മഹാകവിയുടെ ഒരു ഗ്രന്ഥരത്നം അല്പം ഒരു വിവരണത്തോടുകൂടി മഹാജനസമ

ക്ഷം അവതരിപ്പിക്കുവാനുത്സാഹിക്കുന്ന എന്റെ കൃത്യം ഒട്ടും തന്നെ അനുചിതമായിരിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല.

‘ശൃംഗാരതിലകം’ എന്ന പേരോടുകൂടി പ്രസിദ്ധം ചെയ്തുകാണുന്ന ഈ ഖണ്ഡകൃതി ഭൂതസംഹാരം കാവ്യത്തിന്റെ പരിശിഷ്ടമായി ബോംബെ നിണ്ണയസാഗരം പ്രസ്സിൽ അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ള പകർത്തി എടുത്തതാണ്. ആ പുസ്തകത്തിൽ കാളിദാസപ്രണീതമെന്നെഴുതിക്കണ്ടതുകൊണ്ടാണു ഞാനും ഇതു കാളിദാസൻ ഉണ്ടാക്കിയതാണെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. യുക്തികൊണ്ടാലോചിച്ചുനോക്കുന്നതായാൽ ആ മഹാകവി ഇങ്ങിനെ ഒരു പുസ്തകം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടില്ല. ഇടക്കാലത്തു് ഏതോ ഒരു രസികൻ ഇതെഴുതിയുണ്ടാക്കി തന്റെ പുസ്തകത്തിന്നു പ്രചാരം കിട്ടുവാൻ വേണ്ടി കാളിദാസപ്രണീതമെന്നെഴുതിത്തട്ടിമുളിച്ചതാവാനേ തരമുള്ളൂ. ഒന്നാമതായി കാളിദാസൻ ശൃംഗാരരസവണ്ണനയിൽ അഭിപ്രീയനും അതിൽ കൂറെ അധികം താല്പ്യമുള്ള ആളുമാണെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വണ്ണനയിൽ അശ്ലീലശ്ലോകമായി ഇത്ര പച്ചയിൽ തുറന്നുപറയുന്നതു കണ്ടിട്ടില്ല. ഇതിൽ “മുക്തോദൈത്യഗുരുഃ പ്രിയേണ പുരതഃ പത്മാൽഗതോ വിഹപലഃ” എന്നും മറ്റുമുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ ആർക്കും വൈരഗ്യം ജനിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടല്ലേ ഇരിക്കുന്നത്? അത്രമാത്രമല്ല, “സ്വദിതിപ്രവിശഗേഹം മാഞ്ചഹിസ്തിഷ്ട കാന്തേ” ഇത്യാദിയും “വസ്ത്രാന്തം ശമമഞ്ചമഞ്ചശ

പഥമഃ കിംയുത്ത നിർവ്വഞ്ചസേ” “കിംമാം നിരീക്ഷസി ഷടേന കടിസ്ഥിതേന” ഇത്യാദിയും മറ്റും കാളിദാസന്നു വരാവുന്ന തെറ്റുകളാണോ? ചില ദിക്കിൽ തീരെ അനുപപത്തി തോന്നിയതു മാറ്റിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ടെന്നില്ല.

ഇങ്ങിനെങ്ങല്ലാമാണെങ്കിലും ശൃംഗാരരസികന്മാർക്കു് ഈ പുസ്തകം ഏറ്റവും ആനന്ദപ്രദമായിരിക്കുമെന്നു തന്നെയാണു് എന്റെ പൂർണ്ണമായ വിശ്വാസം. “അപ്പം തിന്നാൽ പോരേ, കഴി എണ്ണണോ” എന്നു ചോദിക്കാറുള്ളതുപോലെ ഇതിന്റെ കർത്താവിനെ അത്ര തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുവേണമെന്നില്ലല്ലോ ഇതു വായിച്ചു രസം അനുഭവിപ്പാൻ. ഇതിലെ ഓരോ പദ്യവും ശബ്ദഭംഗികൊണ്ടും ആശയഭംഗികൊണ്ടും കാളിദാസന്റെ കവിതയോടു കിടപിടിക്കുവാൻ യോഗ്യതയുള്ളതുതന്നെയാണു്. അതിനാൽ അമൂല്യമായ ഈ ‘തീലകം’ എല്ലാ കാമിനീകാമകന്മാർക്കും വിലയേറിയ ദരലങ്കാരമായിത്തന്നെ ഇരിക്കുമെന്നുള്ളതു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. ഇതിൽ ഇനിയും വല്ല അനുപപത്തിയോ സ്വാഭാവികമോ കാണുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഗുണപ്രണയികളായ വിചാർമാർ സഭയും മൂണ്ടിക്കാണിച്ചുതരമെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തോടുകൂടി ഈ ചെറുകൃതി ഇതാ പണ്ഡിതന്മാരുടെ മുമ്പിൽ അർപ്പിപ്പിക്കുന്നു.

ജ്യോതിഷവേദം, }
15—1—1100. } ദേശമംഗലത്തു് ഉണ്ടാവാറിയാർ.

ശ്രീ കാളിദാസമഹാകവിപ്രബീതം ശൃംഗാരതിലകം.

പ്രാചീനകവിപുംഗവന്മാരിലഗ്രേസരണം വിശേഷ
തഃശൃംഗാരവണ്ണനയിലഖിതീയനും ആയ ശ്രീകാളിദാസമ
ഹാകവി ശൃംഗാരസനിഷ്ഠനികളായ ചില പദ്യങ്ങൾ
കൊണ്ടു ലോകത്തിന്നു പരമാനന്ദമുളവാക്കുവാൻ മുതിർന്നു
ഒന്നാമതായി വണ്ണനീയരസത്തിന്നു പ്രധാനാഖംബനമായ
നയികയുടെ സ്വരൂപത്തെ, വിഷയികൾക്കു പരമനിർദ്വ
തീസ്ഥാനമെന്നു ഭംഗ്യത്തരേണ പ്രതിപാദിക്കുന്നു—

ബാഹു ദ്വൈചമുണാളി,മാന്യകമലം,
ലാവണ്യലീലാജലം,
ശ്രോണീതീർത്ഥശിലാച,തേരശരഹരി,
ധമ്മില്ലശൈവാലകം,
കാന്തായാഃ സുനചക്രവാകയുഗളം,
കന്ദപ്പഞ്ചാണാനലൈ-
ദ്വ്യാനാമവഗാഹനായവിധിനാ
രമ്യം സരോ നിർമ്മിതം.

സാരം—തീജപാലപോലെ അസഹ്യതരമായ കാമബാ
ണങ്ങളോടു ചുട്ടെരിയുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് ഇറങ്ങിനിന്നു
നിർവൃതിയേല്പാൻ ബ്രഹ്മദേവൻതന്നെ കമനീയമായ ഒരു ത
ടാകം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ സ്വദയിതയുടെ രണ്ടു കര
ങ്ങളാണു മൃണാളമായിട്ടുള്ളത്. എന്നുമാത്രമല്ല അവളുടെ
മുഖത്തെ പൊൽത്താർകലമായും സൺദന്ധ്യധാരയെ ക്രീഡാ
ജലമായും നിതംബബിംബത്തെ സോപാനപങ്ക്തിയായും
കണ്ണിണയെ മീനങ്ങളായും വാർകന്തളത്തെ കരിഞ്ചണ്ടി
യായും കൊങ്കമൊട്ടുകളെ ചക്രവാകമിഥുനമായും വിചാരി
ക്കേണ്ടതാണ്.

വളരെക്കാലമായി ദേശാന്തരഗതനായ വല്ലഭന്റെ
വിശോഗത്താൽ ദുഃഖിതയായ നായിക വസന്തകാലം വ
ന്നപ്പോൾ അത്യർക്കത്തിനായിത്തീർന്നു നിരാശപ്പെട്ടു വി
ലപിക്കുന്നു—

ആയാതാ മധുയാമിനി, യദി പുന-
ന്നായാത ഏവ പ്രഭുഃ
പ്രാണായാതു വിഭാവസൗ, യദി പുന-
ജ്ജന്മഗ്രഹം പ്രാപ്തവേ
വ്യാധഃകോകിലബന്ധനേ, വിധുചരി-
ധപംസേച രാഹുഗ്രഹഃ,
കന്ദുപ്ലേ ഹരനേത്രദീധിതി,രിയം
പ്രാണേശപരേ മന്മഥഃ.

സാ— ഹാ ദൈവമേ! വസന്തകാലത്തിലെ രാത്രിസമയവും ഇതാ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഇനിയും എന്റെ പ്രാണവല്ലഭൻ വന്നുചേരാതിരിക്കുന്നതായാൽ എന്റെ പ്രാണങ്ങൾ അഗ്നിലോകത്തിൽ ചെന്നുചേരട്ടെ. (അഗ്നിയിൽ ചാടി പ്രാണനാശം വരുത്തുമെന്നഭിപ്രായം.) വീണ്ടും ഇ ഹലോകവാസത്തിൽ എനിക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ടാകുന്നതായാൽ, വസന്താഗമത്തിൽ മന്ദമോട്ടീപകമായ തന്റെ കളക്തജിതത്താൽ വിരഹികൾക്ക് ഉൽക്കണ്ഠയെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്ന കുയിലുകളെ ബന്ധിക്കുവാൻ ഒരു വേടനായും, സുധാധവളമായ ചന്ദ്രികാപൂരത്താൽ ലോകത്തെ കാമപരവരാക്കിത്തീർക്കുന്ന ചന്ദ്രനെ ഗ്രസിക്കുവാൻ ഒരു രാഹുഗ്രഹമായും, സകലരേയും തന്റെ അധീനത്തിലാക്കി നട്ടുതിരിക്കുന്ന മന്ദമനെ നശിപ്പിക്കുവാൻ പരമശിവന്റെ മൂന്നാം തൂക്കണ്ണിലെ തീജാലയായും, വല്ലഭനെ ദയിതാസമാഗമത്തിലുത്സുകനാക്കിത്തീർക്കുവാൻ കന്ദർപ്പനായും ജനിക്കേണ്ടതാണ്.

സദ്യാംഗസുന്ദരിയായ ഒരു തരുണീരത്നത്തെ കണ്ടു കാമപരവശനായിത്തീർന്ന ഒരു യുവാവു സേപ്താഹ്നാവൃത്തിക്കായി പ്രാർത്ഥിച്ചപ്പോൾ ഒട്ടുംതന്നെ അനുകൂലം ഭാവിക്കാതിരുന്ന അവളോടു പാരവശ്യത്തോടെ പറയുന്നു—

ഇന്ദീവരേണ നയനം, മുഖമംബുജേന,
കന്ദേനദേന, മധരം നവപല്ലവേന,

അംഗാനിചമ്പകഭൈരവ, വിധായ വേധാഃ
കാന്തേ ! കഥം രചിതവാനപലേന ചേതഃ. 3

സാ— അല്ലയോ സുന്ദരീരത്നമേ! ബ്രഹ്മദേവൻ കരി
ങ്കവലയപ്പുകൊണ്ടു നിന്റെ കണ്ണിനെയും പൊൽത്താമര
ത്താളകൊണ്ടു മുഖവും മുല്ലമൊട്ടുകൾകൊണ്ടു ദന്തനിരയും
ചെന്തളികൊണ്ടു അധരവും ചെമ്പകമലർകൊണ്ടു ശോ
ഷമുള്ള അവയവങ്ങളും നിമ്മിച്ച സ്ഥിതിക്ക് അതികഠിന
മായ പാറക്കല്ലുകൊണ്ടു നിന്റെ ഹൃദയം സൃഷ്ടിക്കുവാനുള്ള
കാരണമെന്തായിരിക്കും? (അവളുടെ ഹൃദയത്തിന് അത്ര
യും കഠിനമുണ്ടെന്നഭിപ്രായം.)

കാമുകനായ ഒരുവൻ ഒരു സ്ത്രീയുടെ മുഖത്തു നോക്കി
അവളുടെ മുഖശൗര്യം തനിക്കു അപാരമായ ഭാഗ്യത്തേയും
സന്തോഷത്തേയും ജനിപ്പിക്കുന്നതാണെന്നു സൂചിപ്പിച്ചു
കൊണ്ടു പറയുന്നു—

ഏകോഹി ഖഞ്ജനവരോ നളിനീഭളസ്ഥോ
ദൃഷ്ടഃ കരോതി ചതുരംഗബലാധിപത്വം
കിം മേ കരിഷ്യാതി ഭവഭവദനാരവിന്ദേ
ജാനാമി നോ നയനഖഞ്ജനയുഗ്മമേതൽ. 4

സാ— അല്ലയോ സുന്ദരി! താമരഭളത്തിൽ ഇരിക്കു
ന്ന ഒരു കരിങ്കുരുളിൽ പക്ഷിയെ കണ്ടാൽ സാധാരണയായ
ജനങ്ങൾക്കു ചതുരംഗബലാധിപത്വം സിദ്ധിക്കുകയാ
ണു ഫലം. അങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ഇന്നു നി

ന്റെ വടനാരവിന്ദത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന കണ്ണുകളാകുന്ന രണ്ടു കരിങ്കുരുങ്കിൽ പക്ഷികളെ കാണുന്നതുകൊണ്ട് എനിക്ക് എന്താണു ലഭിക്കുവാൻ പോകുന്നതെന്നു ഞാനറിയുന്നില്ല.

മുൻ ശ്ലോകത്തിൽ വിവരിച്ച സാരംതന്നെ ഭംഗ്യത്തരേണ പറയുന്നു—

യേ യേ ഖണ്ഡനമേകമേവ കമലേ

പശ്യന്തി ദൈവാൽ കപചിൽ

തേ സദ്യേ കവയോ ഭവന്തി സുതരാം

പ്രഖ്യാതപുത്ഥിഭിഃ

തപഭക്താംബുജഃനന്ദവഞ്ജനയുഗാ

പശ്യന്തി യേ യേ ജനാ_

സ്മേ തേ മന്ദമബാണജാലവികലാ_

മുശോ കിമിത്യുത്തമം.

5

സാ— അല്ലയോ സുന്ദരീത്തമേ! താമരയിൽ ഇരിക്കുന്ന ഒരു കരിങ്കുരുങ്കിൽപക്ഷിയെ യദൃച്ഛയായി വല്ലിടത്തു വെച്ചും കാണുന്നവരെല്ലാം വലിയ വിചാമ്പാതും സർപ്പാധിപത്യങ്ങളുള്ള മഹാരാജാക്കന്മാരുമായിത്തീരുന്നതാണെന്നു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. അല്ലയോ മോഹനാംഗി! എന്താൽ നിന്റെ വടനാംബുജത്തിൽ നേത്രങ്ങളാകുന്ന ഈ രണ്ടു ഖണ്ഡനങ്ങളെ കാണുന്നവരെല്ലാം കാമദേവന്റെ ശരങ്ങൾക്കു ലാഭമായിത്തീർന്നു വല്ലാതെ കഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഇതെന്താണു് ഇങ്ങിനെയായിത്തീർന്നതു്? വലിയ ആശ്ചര്യംതന്നെ.

ഗ്രഹണദിവസം രാത്രി വെളിയിൽ നില്ക്കുന്ന നായി
കയുടെ മുഖമന്ത്രനേയും ആകാശത്തിൽ ഉദിച്ചുയരുന്ന പൂ
ണ്ണമന്ത്രനേയും നോക്കിക്കൊണ്ടു നായകൻ പറയുന്നു—

ധ്വനിയിൽ പ്രവിശ ഗേഹം മാബഹിഷ്ണിക്കാനേ !
ഗ്രഹണസമയവേലാ വർത്തതേ ശീതരശ്മിഃ
തവമുഖമകുലം വീക്ഷ്യന്തനം സരാഹഃ
ഗ്രസതിതവമുഖേനും പൂണ്ണചന്ദ്രം വിഹായ. 6

സാ— അല്ലയോ പ്രിയതമേ ! ഒട്ടും താമസിയാതെ ത
ന്നെ വീട്ടിനുള്ളിലേയ്ക്കു പോകുക; ചന്ദ്രഗ്രഹണസമയം
ഇതാ അടുത്തിരിക്കുന്നു. നീ അകത്തേയ്ക്കു പോകാതിരിക്ക
ുന്നതായാൽ ആ രാഹുഗ്രഹം കളങ്കത്തോടുകൂടിയ പൂണ്ണച
ന്ദ്രനെ ഉപേക്ഷിച്ചു കളങ്കമീനമായ നിന്റെ മുഖമന്ത്ര
നെ നിശ്ചയമായും ഗ്രസിക്കുന്നതാണ്.

തന്റെ പ്രിയതമനോടുകൂടി രാത്രി മുഴുവൻ നയിച്ചു
പ്രഭാതത്തിൽ സംഭോഗചിഹ്നങ്ങളൊന്നുംകൂടാതെ വെളി
യിൽ വന്ന സഖോഡയായ നായികയോടു സഖി പരിഹാ
സപൂർവ്വം ചോദിക്കുന്നു—

കുസ്മുദീവരപത്രഭംഗനികരോ

ഭഗവാനേ ന ഗണ്ഡസമലേ

നോലുപ്തം സഖി ! ചന്ദ്രനം സ്മരതഭേ

ധൈര്യം ന നേത്രാഞ്ജനം

രാഗോന്ത സ്പ്ഖലിതസുവാധരപുടേ

താംബൂലസംവർതിതഃ

കിം രജ്യാസി ഗജേന്ദ്രമന്തഗമനേ

കിം വാശിശുസ്പേപതിഃ.

7

സാ— അല്ലയോ മന്തേഭഗാമിനി! ഇന്നലെ കസ്തൂരി കൊണ്ടു നിന്റെ പുകവിളിൽ വരച്ചിട്ടുള്ള പത്തിക്കീറുകൾ ഒടുക്കത്തന്നെ മാഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. മാത്രമല്ല പോർമുഖകളിൽ അണിഞ്ഞിരുന്ന ചന്ദനച്ചാത്തും മാഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. മിഴികളിലെ അഞ്ജനവും പോയിട്ടില്ല. താംബൂലചർച്ചണത്താൽ അധികമായിട്ടുള്ള അധരരാഗവും ലേശം നശിച്ചുകാണുന്നില്ല. ഇതിനെന്തായിരിക്കും കാരണം? നീ പ്രണയകുപിതയായിരുന്നുവോ; അഥവാ നിന്റെ കണവൻ മന്ദമഖിലയിൽ കേവലം അപരിചിതനായ ഒരു ബാലനായിരുന്നുവോ?

പൂച്ചോക്തമായ ചോദ്യത്തിന്നുത്തരമായി നായിക സഖിയോടു പറയുന്നു—

നാഹം നോ മമ വല്ലഭശ്ച കുപിതഃ

സുഷ്കം നവാ സുന്ദരോ

വൃദ്ധോഽനാ നച ബാലകഃകൃശതനു-

ന്വ്യാധിതോ നോ ശഃഃ

മാം ദൃഷ്ട്വാ ധവയൌഘനാം ശശിമുഖീം

കന്ദപ്പബ്ബാണാഹതോ

മുക്തോ ദൈത്യഗുരുഃ പ്രിയേണ പുരതഃ

പശ്ചാൽഗതോ വിഹപലഃ.

8

സാ— അല്ലയോ പ്രിയസഖി! ഞാനും എന്റെ വല്ലഭനും കോപിക്കുന്നുണ്ടായിട്ടില്ല. ഉറങ്ങുകയുമുണ്ടായിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം സുന്ദരൻതന്നെ, വൃദ്ധനുമല്ല, ബാലനുമല്ല. വ്യാധിയാൽ ശരീരം ക്ഷയിച്ചവനുമല്ല. ശൗനമല്ല. നവയൗവനം വന്നുണ്ടിച്ച് എന്റെ സൗന്ദര്യത്തോടു താരതമ്യം കാണിക്കാത്തതായ ഭർത്താവിനാൽ ആദ്യംതന്നെ “ദൈത്യഗുരു” മോചിക്കപ്പെട്ടു. പിന്നെ ഇളിട്ടനായിപ്പോകയും ചെയ്തു. (ദൈത്യഗുരു=രേതസ്സ്.)

വളരെക്കാലമായി രാജ്യസഞ്ചാരത്തിനു പോയിരുന്ന പ്രിയതമൻ തിരിച്ചുവന്ന രാത്രിയിലെ സംഭവങ്ങളെക്കുറിച്ച് സഖി ചോദിച്ചതിനു നായിക മറുപടി പറയുന്നു—

സമാധാനേ കാന്തേ കഥമവിചകാലേന ബഹുനാ കഥാഭിദ്ദേശാനാം സഖി! രജ നിരൽം ഗതവതീ തതോ യാവല്ലീലാകലഹകപിതാസ്മിപ്രിയതമേ സപത്നീവ പ്രാചീദിഗിതമഭവത്താവദേണാം. 9

സാ— അല്ലയോ പ്രിയതോഴി! വളരെക്കാലംകൊണ്ട് എങ്ങിനെയോ കഷ്ടപ്പെട്ട് എന്റെ പ്രാണനാഥൻ ഏതതിച്ചുർന്നുവെങ്കിലും റാത്രിയിൽ പകുതിയും ഓരോ രേശ്യത്താണങ്ങളെപ്പറഞ്ഞുകൊണ്ടുതന്നെ കഴിഞ്ഞുപോയി. അനന്തരം ഭർത്താവു മാർക്രീഡസ്സായി മുതിർന്നപ്പോൾ ഞാൻ

പ്രണയകോപം നടിച്ചു അല്പം സമയം കഴിച്ചുകൂട്ടി. അപ്പോഴേക്കും അതാ! എന്റെ സപത്നിയെപ്പോലെ കിഴക്കെ ദിക്കു് അരുണവണ്ണയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. (നേരം പൂർവ്വമുദയം എന്ന് സാരം.)

ജലപൂരിതമായ ഒരു കുടത്തെ തന്റെ നിതംബത്തിൽ ചുമന്നുകൊണ്ടു വരുന്ന ഒരു സ്ത്രീയെക്കണ്ടു് ഒരു രസികൻ തന്നെത്താൻ പറയുന്നു—

ഞാപ്യം നിരസകാഷ്ടതാഡനശതം,
 ഞാപ്യം പ്രചണ്ഡാതപഃ,
 ക്ലേശഃ ഞാപ്യതഃ സുപകുതിചയൈഃ,
 ഞാപ്യോതിദാഹോതലൈഃ,
 യൽ കാന്താ കുചപാശ്ചണ്ഡാഹലതികാ
 ഹിന്ദോളലീലാസുഖം
 ലബ്ധം കുഭവേര ! തപയാ നഹി സുഖം
 ളഭവൈവിനാലഭ്യതേ.

10

സാ— അല്പയോ ശ്രേഷ്ഠകുടമേ ! കുലാലൻ നിന്നെ ഉണ്ടാക്കുന്ന സമയം ഉണങ്ങിയ കൊട്ടിവടിയിരിക്കൊണ്ടു നൽ കിയിട്ടുള്ള അനേകം താഡനങ്ങൾ നീ അനുഭവിച്ചതും, അതികുറിയായ വെയിലത്തിരുന്നു ചൂടു പൊരിഞ്ഞിട്ടുള്ളതും, സർപ്പംഗവും ചളി പൂശി കഷ്ടതയേറ്റിട്ടുള്ളതും, തീയിൽ കിടന്നു ദഹിച്ചിട്ടുള്ളതും എല്ലാം നിനക്കു് ഏറ്റവും ഞാപ്യം തന്നെയായിരിക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, ഇപ്പോൾ

ഈ കാമിനിയുടെ സ്നേഹത്തോടു ചേർന്നിരുന്ന് അവളുടെ കോമളമായ കൈകൾകൊണ്ടുള്ള ആലിംഗനസുഖം നിനക്കു ലഭിച്ചുവല്ലോ. ദുഃഖം ധാരാളം അനുഭവിക്കാതെ ആർക്കും ഒരു കാലത്തും സുഖമനുഭവിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലല്ലോ.

രാത്രി മുഴുവൻ അന്യസ്ത്രീയോടുകൂടി രമിച്ചു പ്രഭാതത്തിൽ വന്നു പ്രണയകുചിതയായ സ്വർത്തിതയെ അന്നുതന്നെ വിട്ടുപോയ ഉടൻ നായകനോടു നായിക പറയുന്നു.

കിം കിം വക്ത്രമുപേന്ത്യചുംബസിബലാ-

ന്നിപ്ലിജ്ജ ലജ്ജാ ന തേ

വസ്ത്രാന്തം ശം ! മുഞ്ച മുഞ്ച ശപഥൈഃ

കിം ധൃന്ത നിവഞ്ചസേ.

ഖിന്നാഹം തവരാത്രിജാഗരതയാ

താമേവയാഹി പ്രിയാം

നിർമ്മാല്യോജ്ജ്വലിതപുഷ്പദാമനികരേ

കാഷ്ഠപദീനാം രതിഃ.

11.

സാ— ഹാ! നാണക്കേടവനെ! നീ ബലാല്ക്കാരമായി വന്ന് എന്റെ മുഖത്തു ചുംബിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നുവോ? കഷ്ടം! ലജ്ജയില്ലല്ലോ. ഹെ ശം! തുണിയുടെ തുമ്പുവിട്ടു, വിട്ടു, ധൃന്ത! ഓരോന്നു സത്യം ചെയ്തു നീ എന്നെ വഞ്ചിക്കുന്നുവോ? രാത്രി മുഴുവൻ ഉറക്കം കൂടാതെ കഴിക്കേണ്ടിവന്നതിൽ ഞാൻ വളരെ വ്യസനിക്കുന്നു' ആ പ്രി

യതമയുടെ അടുക്കൽത്തന്നെ പോയി ക്ഷീണം തീർക്കുക. രാത്രി മുഴുവൻ ചാത്തി പ്രഭാതത്തിൽ നിർമാല്യമായിത്തള്ളിയ വാടിയ പൂപ്പങ്ങളിൽ വണ്ടുകൾക്ക് അഭിരുചി ഉണ്ടാകുമോ ?

സന്ധ്യാസമയത്തു തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വന്നുചേർന്ന പലിമകനെ കണ്ടു കാമാതുരയായ ഒരു തരുണി വ്യാജേന തന്റെ അഭിലാഷത്തേയും സൗന്ദര്യത്തേയും സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പറയുന്നു—

വാണിജ്യനഗരം സമേ ഗൃഹപതി-

വ്യാന്താ പി ന ശ്രുയതേ

പ്രാതസ്തജനന്തി പ്രസൂതനയാ

ജാമാത്രഗേഹം ഗതാ

ബാലാഹം നവയൗവനം നിശി കഥം

സ്ഥാതവ്യമേകാകിനീ

സായം സബ്രതിവർത്തതേ പലിക !

ഘോ സ്ഥാനാന്തരം ഗമ്യതാം.

12

സാ— അല്ലയോ പലിക! എന്റെ ഭർത്താവും വീട്ടുമസ്ഥനുമായ ആൾ കച്ചവടത്തിനായി ദേശാന്തരത്തിലേയ്ക്കു പോയിരിക്കുന്നു. വളരെക്കാലമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു വർത്തമാനവും കൂടി കേൾപ്പാനില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മയാകട്ടെ മകൾ പ്രസവിച്ചു കിടക്കുകയാകുകൊണ്ടു് ഇന്നു രാവിലെ ജാമാതാവിന്റെ വീട്ടിലേയ്ക്കും പോയിരിക്കു

ന്നു. ഞാനോ കഷ്ടിച്ചു യൗവനം തികഞ്ഞ ഒരു ബാലയാകുന്നു. ഇന്നു രാത്രി ഞാനെങ്ങിനെയാണാവോ തനിയെ കഴിച്ചുകൂട്ടേണ്ടതു്. നേരവും ഇതാ സന്ധ്യയായിത്തുടങ്ങി. നിങ്ങൾ വേറെ വല്ല സ്ഥലവും നോക്കിപ്പുറപ്പെടുകയായിരിക്കും നല്ലതു്.

തന്റെ വീട്ടിൽ വന്നു കിടന്നുറങ്ങുന്ന പഥികനെ കണ്ടു കാമാതുരയായ ഒരു യുവതി അർദ്ധരാത്രിയിൽ വല്ല വിധവും അയാളെ വിളിച്ചുണർത്തി ഭംഗ്യാനുരണ തന്റെ അഭിലാഷത്തെ സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പറയുന്നു—

യാമിന്ദ്രേഷാബഹുജലഭദ്രൈർബലഭീമാസകാരാ
നിദ്രാംയാതോമമപതിരസൗക്ഷ്ഠേശിതഃകർഷ്ടഭവൈഃ
ബാലാചാഹംഖലുഖലഭയാൽപ്രാപ്തഗാഡപ്രകമ്പാ
ഗ്രാമശ്ചൈരൈരയമുപഹതഃ പാമ്പ! നിദ്രാജഹീധി.

സാ— അല്ലയോ പഥിക! വേഗം ഉണൺണീക്കുക. ഇതാ ഈ അർദ്ധരാത്രി സമയം കാമോപലങ്ങളിടതിങ്ങി വല്ലാതെ ഇളട്ടായിരിക്കുന്നു. എന്റെ ഭർത്താവാനെങ്കിൽ പകൽ മുഴുവൻ ഓരോ പ്രാർത്ഥനകളുണ്ടെന്നുവിട്ടു് ഇതാ തളൺ കിടന്നുറങ്ങുന്നു. ഞാനോ വയസ്സുതീക്കയാത്ത ഒരു യുവതിയാണല്ലോ. കള്ളന്മാരെ ഭയന്ന് എന്റെ ശരീരമിതാ കിടക്കിട വിറയ്ക്കുന്നു. ഈ ഗ്രാമത്തിൽ കള്ളന്മാരുടെ ഉപദ്രവം അധികമായിട്ടുണ്ടുതാനും. (അതുകൊണ്ടു് അല്ലയോ പാമ്പ! വേഗം ഉണരു ഉണരു.)

വൈദ്യന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു പോകുന്ന രോഗാതുരനായ ഒരുവനും അയാളുടെ സരസനായ സ്നേഹിതനും തമ്മിൽ സംസാരിക്കുന്നു—

കുപഭ്രാതശ്ചലിതോസി, വൈദ്യകഗൃഹേ,
കിന്ത, ഭൂജാം ശാന്തയേ,
കിന്തേ നാസ്മി സഖേ ! ഗൃഹേ പ്രിയതമാ
സഖം ഗദം ഹന്തി യാ

വാതം രക്തകുചകുംഭമുന്മാശാൽ
പിത്തം തു വക്ത്രാമൃതാൽ
ശ്ലേഷ്മാണം വിനിഹന്തി ഹന്ത ! സുരത-
വ്യാപാരവേദശ്രമാൽ.

14

സാ— ചോ— എടോ ചങ്ങാതി ! താനെങ്ങോട്ടാണ് പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് ? ഉ— വൈദ്യനെ ഒന്നു കാണണമെന്നുകരുതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടതാണ്. ചോ— ഏ? എന്തിനാണത് ? ഉ— (വിശേഷിച്ചൊന്നുമുണ്ടായിട്ടില്ല.) മില ദിനങ്ങളെല്ലാമുള്ളത് ഒന്നു ഭേദമാവുമോ എന്നു പരീക്ഷിപ്പാൻ വേണ്ടിയാണ്. ചോ— അല്ല; തന്റെ വീട്ടിൽ ഭായ്യയില്ലേ ? അവൾ മരിയല്ലോ തിങ്ങാക്കുണ്ടായ എല്ലാ രോഗങ്ങളെയും മാറ്റുവാൻ. എങ്ങിനെയെന്നാൽ, അവളുടെ സ്നേഹകലശങ്ങൾക്കൊണ്ടു മർദ്ദിക്കുന്നതായാൽ വാതസംബന്ധമായ എല്ലാ രോഗവും നശിക്കുന്നതാണ്. (പിഴിഞ്ഞുത്തിന്നു സമമാണെന്നു താല്പയം.)

അധരാമൃതം പാനംചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു പിത്തജങ്ങളായ രോഗങ്ങളും നശിച്ചുപോകും. (അമൃതാദി കഷായതുല്യമാണെന്നു താല്പര്യം.) സുരതകീഡയിലുള്ള അല്പാനാധിക്യം കൊണ്ടു കഫജരോഗങ്ങളും ഇല്ലാതാവുന്നതാണ്. (ദേഹത്തെ ശോഷിപ്പിക്കുന്ന ഔഷധത്തിന്നു തുല്യമാണെന്നു താല്പര്യം.)

പ്രിയവിരഹിതനായ ഒരു യുവാവു വർഷക്കാലം വന്നപ്പോൾ അത്യർക്കത്തിനായി വികാരങ്ങളെ ഉള്ളിൽ കയറ്റുവാൻ വഹിയാതെ തന്റെ പ്രിയതമയെ സംബോധന ചെയ്തു തന്നെത്താൻ പറയുന്നു—

യത്നപന്നേത്രസമാനകാന്തി സലിലേ

മഗ്നം തദിന്ദീവരം

മേഘൈരന്തരിതഃപ്രിയേ ! തവമുഖ-

പ്ലായാനുകാരി ശശി

യേപിതപദ്ഗമനാനുസാരിഗതയ-

സ്പേരാജഹംസാ ഗതാഃ

തപൽസാദൃശ്യവിനോദമാത്രമപിമേ

ദൈവേന നക്ഷ്യതേ.

15

സാ— അല്ലയോ പ്രിയതമേ! നിന്റെ മിഴികളോടു സാദൃശ്യമുള്ള ഇന്ദീവരം ഇതാ വെള്ളത്തിൽ ആണ്ടുപോയി. നിന്റെ മുഖത്തോടു കിടപിടിക്കുവാൻ യോഗ്യതയുള്ള ചന്ദ്രനും കാരിന്നുള്ളിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നിന്റെ ഗമനഭം

ഗിയെ അനുസരിച്ചു നടക്കുന്ന അരയന്നങ്ങളും (മാനസ സരസ്സിചേയ്ക്കു) പോയിക്കഴിഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെ നിന്റെ അവയവങ്ങളോടു സാദൃശ്യം വഹിക്കുന്ന വസ്തുക്കളെക്കണ്ടാനിരിക്കുവാൻകൂടി ദൈവം എന്നെ അനുവദിക്കുന്നില്ല.

ചന്ദ്രശ്ചന്ദ്രകരായതേ മൃദുഗതി-

ദ്വ്യാതോപി വജ്രായതേ

മാലും സൂചികലായതേ മലയജാ-

ലേപഃ സ്തലിംഗായതേ

ആലോകസ്നിമിരായതേ വിധിവശാൽ

പ്രാണോപി ഭാരായതേ

ഹാഹന്തഃ! പ്രമദോവിയോഗസമയഃ

കല്പാന്തകാലായതേ.

16

സാ— ചന്ദ്രൻ സൂര്യനെപ്പോലെ അസഹ്യമായ രശ്മി പൊഴിക്കുന്നു. മന്ദമാരുതസ്സർഗ്ഗം വജ്രം എങ്കുന്നതുപോലെ വേദനയുണ്ടാക്കുന്നു. മാല ധരിക്കുന്നതു ശരീരം മുഴുവൻ സൂചി തറയ്ക്കുന്നതുപോലെയിരിക്കുന്നു. ചന്ദനച്ചുരു പൂശുന്നതു ദേഹത്തിൽ തീക്കോരിച്ചൊരിയുംപോലെയിരിക്കുന്നു. വെളിച്ചമുള്ള പ്രദേശമെല്ലാം ഇരുട്ടടഞ്ഞപോലെയിരിക്കുന്നു. എന്തിന്നധികം പറയുന്നു; വിധിവൈഭവത്താൽ പ്രാണൻതന്നെ ഒരു ഭാരമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഹാ! കഷ്ടം! കഷ്ടം! പ്രിയതമ സമീപത്തിൽ ഇല്ലാത്ത സമയം കല്പാന്തകാലംപോലെ അസഹ്യമായിരിക്കുന്നു.

കാഴ്ചക്കരഗൾഭവത്താൽ അന്യദേശത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വല്ലഭനെ, വിരഹവേഷാസഹായായ നായിക ആലിംഗനം ചെയ്തുകൊണ്ടു പറയുന്നു—

പ്രാണേശ! വിജ്ഞപ്തിരിയം മദീയാ
തത്രൈവ നേയാ ദിവസാഃ കിയന്തഃ
സമ്പ്രത്യയോഗ്യസ്ഥിതിരേഷ ദേശഃ
കരാഃ ഹിമാംശശാരപി താപയന്തി.

17

സാ— അല്ലയോ പ്രാണവല്ലഭ! ഗമനോന്മുഖനായ അങ്ങയോടു് ഇതാണ് എനിക്ക് അറിയിപ്പാനുള്ളതു്. എന്തെന്നാൽ, ഇപ്പോൾ ഭവൻ പോകുന്ന ദിക്കിൽതന്നെ എത്ര ദിവസം താമസിക്കേണ്ടിവരുമാമോ, ഇപ്പോൾത്തന്നെ എനിക്ക് ഈ ദേശം താമസിക്കാൻ കൊള്ളരുതാത്തതായിരിക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ സ്വതഃവേ ശീതരശ്മിയായ ചന്ദ്രന്റെ കിരണങ്ങൾ എനിക്ക് അതിയായ താപത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നു.

നായകൻ സമാധാനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മറുപടി പറയുന്നു—

കല്യാണി! ചന്ദനരസൈഃ പരിഷിച്ഛ ഗാത്രം
ദ്രിത്രാഞ്ചഹാനി കഥമപ്യതിവാഹയേമാഃ
അങ്കേ നിധായ ഭവതീം പരിരഭ്യ ദോഷ്ഠാം
നേഷ്വാമി സൂക്ഷ്മകിരണാതപി ശീതളതപം.

18

സാ— അല്ലയോ പ്രിയതമേ! ചന്ദനച്ചാരണിത്തും മറ്റു് ഉപായങ്ങൾകൊണ്ടും വല്ലവിധവും രണ്ടുമുണ്ട ദിവസം

നീ കഴിച്ചുകൂട്ടുക. അപ്പോഴേക്കും ഞാൻ മടങ്ങിവന്നു ഭവതിയെ എന്റെ മടിയിലിരുത്തി ഗാഢാലിംഗനം ചെയ്തു സുശ്ലീലനാടകങ്ങളെക്കൂടി ശീതളമാക്കിത്തീർക്കുന്നുണ്ട്.

നായികയുടെ പ്രത്യുത്തരം—

അന്തർഗതാ മദനവഹ്നിശിഖാവലി യാ
സാ ബാധ്യതേ കിമിഹ ചന്ദനപങ്കലേപൈഃ
യൽ കുംഭകാരവചനോപരി പങ്കലേപഃ

താപായ കേവലമസൗ നചതാപശാന്റെത്യ. 19

സാ— അല്ലയോ പ്രിയതമ! എന്റെ ഉള്ളിൽ കത്തി ജ്വലിക്കുന്ന മനോഹരിയെ ശമിപ്പിച്ചാൻ ചന്ദനച്ചാർ തേയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടെന്നും പ്രയോജനമുണ്ടാകുന്നതല്ല. എത്രപോലെയെന്നാൽ, കലാലൻ താനുണ്ടാക്കുന്ന പാത്രങ്ങളെ നല്ലവണ്ണം ഉണക്കിയതിനുശേഷം ചളിപ്പുരട്ടുന്നതുവീണ്ടും തീയിലിട്ടു ചൂടുപൊട്ടിപ്പാനല്ലാതെ അവയെ തണുപ്പിച്ചുനല്ലല്ലോ.

ഒരു രസികൻ തന്റെ സ്നേഹിതനോടു പറയുന്നു—
ദൃഷ്ടപായാസാം നയനസുഷമാമംഗ! വാരാഗ്നാനാം
ദേശത്യാഗഃ പരമകൃതിഭിഃ കൃഷ്ണസാരരേരകാരി
താസാമേവസ്യനയഗജിതാഹസ്വിനഃ സന്തി മത്താഃ
പ്രായോ മുഖാഃ പരിഭവവിധൗ നാഭിമാനംത്വജന്തി.

സാ— അല്ലയോ ചങ്ങാതി! ഈ ദേശത്തിലുള്ള സുന്ദരിമാരുടെ നേത്രഭംഗികളു കൃഷ്ണസാരമുഗങ്ങൾ, നാടുവി

ടോടിപ്പായിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് ഏറ്റവും ധന്യന്മാരായിട്ടു ഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ സ്ത്രീകളുടെ തന്നെ സ്മനയുഗത്താൽ പരാജിതങ്ങളായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ആനകൾ മരിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്നു. മുർഖന്മാർ സാധാരണയായി തനിക്കു പരിഭവം നേരിട്ടാലും കൂടി അവരുടെ അഭിമാനത്തെ കൈവിടുന്നതല്ല.

വേഗ്രാസ്ട്രീകളുടെ സംഭോഗസുഖത്തെ അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞ ഒരു വിടൻ അതിനെപ്പറ്റി പ്രശംസിക്കുന്നു—

ഗാഢാലിംഗനപീഡിതസ്തനതടം

നപിദ്യൽകപോലസ്ഥലം

സന്ദഷ്ടാധരമുക്തസീൽകൃതമഭി-

ഭ്രാന്തദ്യ ഏതുൽകരം

ചാടുപ്രായവഃചാവിചിത്രമണിതൈ

ഭാതം തന്തൈശ്ചാകിതം

വേഗ്രാനാം ധൃതിധാമ പുഷ്പധനുഷഃ

പ്രാപ്തോതി ധന്യോരതം.

21

സാ— സ്തനതടങ്ങൾകൊണ്ടു സമ്മർദ്ദം ചെയ്തു ഗാഢമായി പുണർണം വിയല്പിച്ചുള്ളികൾ പൊടിഞ്ഞ കവിൽത്തടങ്ങളോടുകൂടിയും, ദന്തങ്ങൾകൊണ്ടുമന്ത്രിയ അധരപുടങ്ങളിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന സീൽകാരത്തോടുകൂടിയും, ചില്ലീലതകളെ ഭ്രമിപ്പിച്ചും കൈകളെ അങ്ങമിങ്ങും ചലിപ്പിച്ചും ചാടുവചനങ്ങൾ ഇടകലന്നു വിചിത്രമായ രതികൃതി

തങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചും വേറെയും ഓരോ വിധത്തിലുള്ള ശബ്ദങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കിയും അത്യന്തം സ്പഷ്ടമായിരുന്ന രീതിയിൽ വേദശാസ്ത്രീകൾ ചെയ്തപോലെന്ന കാര്യമേവന്റെ സർവ്വസമയ സംഭോഗം ഈ ലോകത്തിൽ ധന്യന്മാർക്കു മാത്രമേ ലഭിച്ചാൻ സാധിക്കുള്ളൂ.

വസന്താഗമത്തിൽ പ്രിയവിരഹിതനായ ഒരു യുവാവു തന്റെ അവസ്ഥയെ ശപിച്ചും മറ്റുള്ളവരുടെ ഭാഗ്യത്തെ പ്രശംസിച്ചും പറയുന്നു—

മത്തേകേംപേരിണാഹിനി ക്കുമാറ്റേ
കാന്താപയോധരയുഗേ രതിഖേദവിനഃ
വക്ഷോ നിധായ ഭുജപഞ്ജരമധ്യവന്തി
ധന്വഃ ക്ഷപാംക്ഷപയതി ക്ഷണലബ്ധനിദ്രഃ. 22

സാ— മത്തഗജത്തിന്റെ മസ്തകംപോലെ വിസ്താരമേറിയതും ക്കുമാർച്ചാറണിഞ്ഞതും ആയ, പ്രിയതമയുടെ പയോധരയുഗത്തിങ്കൽ, സംഭോഗം കഴിഞ്ഞു ക്ഷീണത്തോടു കൂടി തന്റെ മാറിടത്തെ അണച്ചു അവളുടെ രണ്ടു കൈകളുടേയും മദ്ധ്യത്തിൽ കിടന്നുകൊണ്ടു നിദ്രാസുഷ്പത്തെ അനഭവിച്ചുകൊണ്ടു് ഈ രാത്രിയെ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നവർ തന്നെയാണു ധന്യന്മാർ.

വിരഹിണിയായ ഒരു നായിക ചന്ദ്രദർശനത്തിലുള്ള അസഹ്യത നിമിത്തം ചന്ദ്രവല്ലഭയായ രോഹിണിയെ സംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ടു പറയുന്നു—

ഹേ രോഹിണി! തപമസി രാത്രികരസ്ത്ര ഭായ്താ
 ഏനം നിവാരയ പതിം സഖി! ദുവിനീതം
 ജാലാന്തരേണ മമ വാസഗൃഹം പ്രവിശ്ര
 ശ്രോണീതം സ്പൃശതി, കിം കലധമ്മ ഏഷഃ ?

സാ— അല്ലയോ രോഹിണീനക്ഷത്രമേ! നീ ചന്ദ്രന്റെ ഭായ്യാകുന്നുവല്ലോ. അല്ലയോ സഖി! ദുവിനീതനായ നിന്റെ ഭർത്താവിനെ നീ തടഞ്ഞുനിർത്തുക. ഇതാ ഈ ചന്ദ്രൻ ജനലിനുള്ളിൽക്കൂടി എന്റെ കേളീഗൃഹത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു എന്റെ ശ്രോണീതത്തെ സ്पर्ശിക്കുന്നു. ഇതു തറവാട്ടുമയ്യായോണോ?

സ്രീലമ്പടനായ ഒരു യുവാവു സ്രീസുഖത്തെ ഇതരങ്ങളായ സർവ്വസുഖത്തേക്കാൾ വലിയതായി വർണ്ണിക്കുന്നു—

അവിദിതസുഖഭുഖം നിർഗുണം വസ്തു കിഞ്ചി-
 ജ്ജഡമതിരിഹ കശ്ചിന്നോക്ഷ ഇത്യാചചക്ഷേ.
 മമതു മതമനംഗഃസ്മരതാരുണ്യഘൃണ്ണ-
 മദകളമദിരാക്ഷീനീചിമോക്ഷോഹി മോക്ഷഃ. 24

സാ— ഈ ലോകത്തിൽ മോക്ഷമെന്നു പറയുന്നതു സുഖമോ ദുഃഖമോ എന്നറിവാൻ വഹിയാതെയും രൂപം, രസം മുതലായ യാതൊരു ഗുണവും ഇല്ലാതെയും ഉള്ള ഒരു വസ്തുവാണെന്നു് എത്രോ മലിമൂലന്മാർ പറയുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ എന്റെ അഭിപ്രായം അങ്ങിന്നെയല്ല. കാമാവേശ

അതാൽ അത്യന്തം സ്പഷ്ടമായിത്തന്നെ താഴെപ്പറയുന്ന ചോദ്യത്തിൽപ്പോലുള്ള സൂക്ഷ്മമായ സൂചനകളുടെ നീവിമോക്ഷം തന്നെയാണു മോക്ഷമെന്നാകുന്നു എന്റെ അഭിപ്രായം. (നീവിമോക്ഷം=മരിക്കത്തക്കതല്ല.)

ഒരു രസികൻ, തന്നെയോണെന്നുമാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീയോടു പറയുന്നു—

എന്നും പയോധരയുഗം; പതിതം നിരീക്ഷ്യ
 ഖേദം വൃഥാ വഹസികിം, ഹരിണായതാക്ഷി !
 സുബ്ബോ വിവേകരഹിതാ ജനതാപകാരി
 യോത്യുന്നതഃ പ്രപതതിതി കിമത്രചിതം. 25

സാ— അല്ലയോ സൂക്ഷ്മ ! നിന്റെ ഈ സൂനകലശങ്ങൾ വീണ്ടുപോയതുകണ്ടു നീ എന്തിനാണ് വെറുതെ വേദിക്കുന്നത്. ഒരു കൂലക്കവും ഇല്ലാതെ വിവേകം വെടിഞ്ഞു സകല ജനങ്ങളുടേയും മനസ്സിനെ വേദനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരിക്കുന്ന ഒരുവൻ അത്യുന്നതനായിത്തീർന്നു അവസാനത്തിൽ അധഃപതിക്കുന്നതിൽ എന്താണ് അത്ഭുതപ്പെടുവാനോ വ്യസനിക്കാനോ ഉള്ളതു് ?

അനുസ്മരിച്ചിൽ ആസക്തഹൃദയനായ ഒരു യുവാവു് അവളെ സംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ടു തന്നെത്താൻ പറയുന്നു—

അന്ധി മന്ദമച്യുതമഞ്ജരി !
 ശ്രവണവ്യായതചാഭിലാഷനേ !

അപഹൃതനാർ പാശാസി തൽ
കിമരാജന്യകമത്ര രാജതേ.

26

സാ— കുന്ദശരണൻ അശ്രുങ്ങളിൽ പ്രധാനമായ
തേന്മാവിൻ പൂങ്കുലപോലെ ശോഭിക്കുന്ന ഫെ സുന്ദരി!
ശ്രവണമൂലംവരെ നീണ്ടുകിടക്കുന്ന അത്യന്തം സ്പഷ്ടമാണീ
യമായ കണ്ണിണയുള്ളവളേ! നീ എന്റെ ഹൃദയത്തെ അ
പഹരിച്ചുകൊണ്ട് എങ്ങോട്ടാണു പോകുന്നത്? ഇവിടം
രാജാവില്ലാത്ത രാജ്യംപോലെ ഇരിക്കുന്നതായി തോന്നുന്നു
വല്ലോ. നല്ല രാജാവുള്ള രാജ്യത്തിൽ തട്ടിപ്പറി മുതലായ
ത് ഒന്നും നടക്കുന്നതല്ല എന്ന് അഭിപ്രായം.

ഭക്തമായ വഴിയിൽകൂടി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു
യുവതിയെപ്പറ്റി കവി വർണ്ണിക്കുന്നു—

യദി കഥമപിദൈവാഭ്യുക്തമാഭ്യേ സഖലിതപാ
വിലേതി തനമധ്യം ദീയതാം നൗ ന ദോഷഃ
പുഥുനിബിഡകുചാഭ്യാം വത്പശ്യാവരുദ്ധം
കഥയിതുമിവനേത്രേ കണ്ണമുലേ പ്രയാതഃ.

27

സാ— “ഈ അപകടമായ വഴിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന
തുകൊണ്ട് അതികൂടുതലായ മധ്യപ്രദേശം വല്ലവിധവും വീ
ണമുറിഞ്ഞു പോകുന്നതായാൽ നമുക്കു യാതൊരു ദോഷവും
വരുവാനില്ല. കണ്ടില്ലേ; അതിപുഥുലങ്ങളായ സൂനങ്ങൾ
കൊണ്ടു വഴി മുഴുവൻ നിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു” എന്നിങ്ങി
ന സ്വകാര്യം പറവാനായിട്ടെന്നപോലെ നേത്രങ്ങൾ ക
മുലത്തിലെത്തിയിരിക്കുന്നു.

പ്രണയകലഹത്താൽ കപിതയായ നായികയോടു വല്ലഭൻ സരസമായി പറയുന്നു—

കോപസ്തപയാ ഹൃദി കൃതോയദി പങ്കജാക്ഷി !

ശോചാമിയത്തവ കിമത്ര വിരോധമന്യൽ

ആശ്ലേഷമപ്പയ മദേപ്പിതപൂർവ്വമുരച്ചെ-

രുരച്ചെ സമപ്പയ മദേപ്പിതചുംബനം ച. 28

സാ— അല്ലയോ സുന്ദരി ! നീ മനസ്സിൽ ചേച്ചും വിചാരിക്കുന്നതായാൽ എനിക്കു വളരെ വ്യസനമുണ്ട്. പക്ഷേ ഇതിൽ നിനക്കു വേറെ വല്ല വിരോധവുമുണ്ടോ ? ഞാൻ മുപ്പ നിനക്കു ദുഃഖമായ ഒരു ആലിംഗനം തന്നിട്ടുള്ളത് ഇങ്ങോട്ടുതന്നെ തന്നേക്കു; അതുപോലെതന്നെ ഞാൻ തന്നിട്ടുള്ള ചുംബനവും എനിക്കുതന്നെ തിരിയെ തന്നേക്കണം.

പ്രണയകപിതയായ നായികയെ ഭർത്താവു സമാധാനിപ്പിക്കുന്നു—

മാനം മാനിനി ! മുഞ്ച, ദേവി ദേവിതേ

മിഥ്യാവചഃശ്രുതേ

കഃ കോപോ നിജസേവകേ, യദി വചഃ

സത്യം തപയാ ഗൃഹ്യതേ

ദോഷ്യാം ഖണ്ഡനമാശ്ര, ദന്തലേനം,

പീനസുതാസ്ഫാലനം,

ദോഷശ്ചേന്മമതേ കടാക്ഷവിശിഖൈഃ

ശ്ശൈശ്വംപ്രഹാരം കരു.

സാ— അല്ലയോ അഭിമാനമുള്ളവളേ ! നീ മാനത്തെ ഉപേക്ഷിക്കുക. ഫേ ദേവി, അല്ലയോ പ്രണയിനി ! നീ ആരെങ്കിലും എന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞു കേൾക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതെല്ലാം തീരെ കളവാൺ. വിശേഷിച്ചും തന്റെ സേവകനിൽ കോപത്തിന്ന് അവകാശം തന്നെ ഇല്ല. അഥവാ വല്ലവരും പറയുന്ന വാക്കു നീ സത്യമായി വിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിൽ (അതിന്റെ ശിക്ഷയ്ക്കായി) രണ്ടു കൈകൊണ്ടും ദൃഢമായി ബന്ധിച്ചു ഒത്തുടർകൊണ്ടു മുറിവേല്പിച്ചു പിന്നെയുണ്ടുടർകൊണ്ടു മറ്റിക്കുക. എന്നുതന്നെയല്ല, എന്റെ ദോഷമാണെന്നു നിനക്കു നല്ല ബോധ്യമുണ്ടെങ്കിൽ കടാക്ഷങ്ങളാകുന്ന മൂർച്ഛയുള്ള ശത്രുക്കൾകൊണ്ടു പ്രഹരിക്കുവാനും വിരോധമില്ല. — 30

വെള്ളം നിറച്ച ഒരു കുടം ജഘനത്തിൽ ചുമന്നുകൊണ്ടുപോകുന്ന ഒരു സ്ത്രീ സാക്ഷാത്കമായി നോക്കുന്നതു കണ്ടു് ഒരു യുവാവു പറയുന്നു—

കിം മരം നിരീക്ഷസി ഘടേന കടിസ്ഥിതേന

വജ്രേണ ചാരുപരിമീലിതലോചനേന

അന്യം നിരീക്ഷ പുരുഷം തവ ഭാഗ്യയോഗ്യം

നാഹം ഘടാകിതകടീം പ്രമദാം ഭജാമി. 30

സാ— ജഘനത്തിൽ കുടം ചുമത്തിക്കൊണ്ടുപോകുന്ന നീ ഈശ്വരീലിതമായ കടകളുടർകൊണ്ടു് എന്തിന്നുവേണ്ടിയാണ് എന്നെ നോക്കുന്നതു്? നിന്റെ ഭാഗ്യത്തിന്നൊത്ത വേറെ വല്ല പുരുഷനേയും നീ നോക്കിക്കൊള്ളു.

ക. കുടിതടത്തിൽ കൂടും ചുമന്നുകൊണ്ടുപോകുന്നവളെ
ഞാൻ ഒരിക്കലും സ്വീകരിക്കുന്നതല്ല.

കുലടയായ ഒരു സ്ത്രീയോടു് ഒരുവൻ പറയുന്നു—

സത്യം ബ്രവിമി മകരധ്വജബാണപിഡ്ധം
നാഹം തപദ്യുപിതദശാ പരിചിന്തയാമി
ദാസോദ്യമേ വിഘടിതസുഖ തുല്യരൂപഃ
സോയം ഭവേന്നഹി ഭവേദിതിമേ വിതർക്കഃ. 31

സാ— ഞാൻ സത്യമായിട്ടും നിന്റെ കടാക്ഷവിഷേ-
പംകൊണ്ടു കാമപീഡിതനായിത്തീരുന്നതല്ലെന്നാണു വി-
ചാരിക്കുന്നത്. എന്നോടു തുല്യനായും നിന്റെ ദാസനാ-
യും ഉള്ള ഒരുവനെ നീ ഇപ്പോൾത്തന്നെ ആട്ടിപ്പറ്റത്താക്കി-
യിരിക്കുന്നു. അവൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമോ ഇല്ലയോ എന്ന-
കാര്യം തന്നെ എനിക്കു സംശയമായിട്ടാണ് ഇരിക്കുന്നത്.

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ.

1. സരസശ്ലോകങ്ങൾ വില ക 1 0 0

സരസകവികളാൽ ഓരോ നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട വിജ്ഞാനപ്രദങ്ങളും, വിനോദകരങ്ങളുമായ 500 ഓശ്ലോകങ്ങൾ ഇതിലുണ്ട്. 100 ഭാഷാശ്ലോകങ്ങളും 400 സാസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾ അർത്ഥത്തോടുകൂടിയതുമാണ്.

2. ഭജനസ്തോത്രമഞ്ജരി 0 8 0

അഷ്ടകങ്ങൾ— ഗോപികാഗീത, ഭജഗോവിന്ദം, പരമേശ്വരാക്ഷരമാല മുതലായി 21 സ്തോത്രങ്ങൾ ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ചിലതിന്റെ അർത്ഥവും കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.

3. ശ്രീകൃഷ്ണകണ്ഠാമൃതം 0 12 0

പണ്ടേക്കുപണ്ടേ സർവ്വജനസമ്മതമായ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ 324 കണ്ഠാനന്ദകരസ്തോത്രശ്ലോകങ്ങൾ, വ്യാഖ്യാനസഹിതം ഉണ്ട്.

4. ശ്രീകൃഷ്ണലീലകൾ (ഗദ്യം) 1 0 0

ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ അവതാരം മുതൽ സ്വർഗ്ഗാരോഹണംവരെയുള്ള കഥകൾ മുഴുവനും, കൂട്ടിവായിക്കുറായ കൊച്ചുകുട്ടികൾക്കുകൂടി മനസ്സിലാക്കത്തക്കവണ്ണം വളരെ ലളിതമലയാളത്തിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു.

5. സംസ്കൃതകാവ്യപാഠാവലി 0 12 0

അന്യാശ്രയംകൂടാതെ മലയാളരീതിയിൽ എഴുപ്പത്തിൽ സംസ്കൃതം പഠിക്കുവാൻ ഒരൊന്നാത്തരം ഗ്രന്ഥം. ഇതിൽ അർത്ഥത്തോടുകൂടിയ സിദ്ധരൂപവും, ഇടക്കിടക്കുമോട്ടങ്ങളും, അവ്യയം, വാക്യം, സമാസങ്ങൾ, സന്ധിപ്രകാരം ഇവ ഉദാഹരണങ്ങൾ സഹിതവും, ശ്രീരാമോത്ത

ത്തിലെ ജ്ഞാതാക്കൾക്കു വിഭക്തി, അന്വയം, അന്വയാർത്ഥം, പരിഭാഷ ഇവയും, സംസ്കൃതാക്ഷരമാലയും ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

6. വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ ക 140

ഒരു നോവലിന്റെ കഥാബന്ധം, കാവ്യത്തിന്റെ രസം, ഒന്നാത്തരം വേഷാന്തഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ജ്ഞാനോദ്ദീപശക്തി എന്നിവയെല്ലാം ഒന്നിച്ചുചേർത്ത്, സരളവും, ഉജ്വലവുമായ ഭാഷയിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ളത്.

7. ജയരാജൻ—2 ഭാഗങ്ങൾ ക 200

വിജ്ഞാനപ്രദവും, വിനോദകരവും, അത്ഭുതകരവുമായ പ്ലോട്ടോടുംകൂടിയ ഒരൊന്നാത്തരം പുതിയ നോവൽ.

8. ഉച്ചശി. ക 080

പുരസ്കാരത്തിന്റെയും ഉച്ചശിഷ്യന്മാരുടെയും കഥ വേദത്തിൽ തന്നെ പ്രസിദ്ധമാകയാൽ ഇതിൽ വായനക്കാർക്ക് അഭിരുചിക്കുവകാശമുണ്ട്. ഇതിൽ സ്വർഗ്ഗീയാനന്ദാഗമം രഹസ്യഭേദം, ഉച്ചശിഷ്യമാഗമം, കഥാരവണം—ഒരു അത്യാപത്ത്, സന്താനലാഭം എന്നീ വിഷയങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

9. സാഹിത്യകൌസ്തുഭം ക 080

സാഹിത്യശാസ്ത്രം പഠിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളിൽ വിമർശനബുദ്ധി ജനിപ്പിക്കുവാനും, തലോടാ അവരുടെ കാവ്യപഠനത്തെ സുകരമാക്കിത്തീർക്കുവാനും ഇതിലെ സാഹിത്യശാസ്ത്രം, കാവ്യം എന്നാൽ എന്ത്? കാവ്യത്തിന്റെ സ്ഥാനം, കാവ്യത്തിന്റെ ഭാഷാശാസ്ത്രം, കാവ്യത്തിന്റെ ഉല്പത്തിയും പ്രയോജനവും, രസനിരൂപണം, ഭാരതീയസാഹിത്യം, കവികളും ചിത്രനിർമ്മാണവും എന്നീ വിഷയങ്ങൾ ഉപകരിക്കുന്നതാകുന്നു:

10. പ്രാചീനഭാരതം ക 080

പ്രാചീനഭാരതീയരുടെ നാനാമുഖമായ വിജ്ഞാനം തിശയത്തോ വിവരിക്കുന്ന പുസ്തകമാണിത്. ഇതിൽ ഭാരതീയരുടെ പ്രാചീനപരിഷ്കാരം, ധർമ്മശാസ്ത്രം, കേശിദ്ധ്യന്റെ അത്മശാസ്ത്രം, വൈദികകാലത്തെ യുദ്ധസമ്പ്രദായം, ഹിന്ദുക്കളും രസശാസ്ത്രവും, പ്രാചീനഭാരതത്തിലെ വ്യാപാരഭിവൃദ്ധി എന്നീ വിഷയങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

11. മേപ്പത്തൂർ ഭട്ടതിരി ക 080

കേരളപണ്ഡിതന്മാരിലും, കവികളിലും, കേതന്മാരിലും അദ്ധിതീയനായ ആ മഹാത്മാവിന്റെ ജീവചരിത്രവും, അദ്ദേഹം ഉണ്ടാക്കിയ കൃതികളുടെ ഒരു വിവരണവും ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. നമ്പൂതിരിമാരുടെ ആദർശം, ജനനം, ചിട്ടാഭ്യാസം, ജീവിതവും ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണവും, മില ഐതിഹ്യങ്ങൾ, ഭട്ടതിരിയുടെ സാഹിത്യം ഉപസംഹാരം എന്നീ വിഷയങ്ങൾ ഇതിൽ ഉണ്ട്.

12. പ്രബന്ധഭൂഷണം ക 080

സാഹിത്യസംബന്ധമായും, സമുദായസംബന്ധമായും, ഉള്ള മില പ്രബന്ധങ്ങളുടെ ഒരു സങ്കലനമാണ് ഈ പ്രബന്ധഭൂഷണം. ഇതിൽ ഉഷ്മിള, പ്രിയംവദയും അനസൂയയും, സൗന്ദര്യഞ്ചോധം, പൗരാണികകാവ്യസമുദായം, നാലാശ്രമങ്ങൾ, മതരംഗം, സങ്കല്പചിത്രം, ഭൂതതത്വം, അമരസിംഹൻ എന്നീ വിഷയങ്ങൾ ഉള്ളതിൽ ആദ്യത്തെ മൂന്നു എണ്ണയും മഹാകവി ടാഗോർ എഴുതിയതിന്റെ പരിഭാഷയാണ്.

മാനേജർ,
സ്വതീവിലാസം പുസ്തകശാല,
തൃശ്ശിവപേരൂർ.

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ

0 9 0

എറാവും പരിശുദ്ധവും, സുപ്രസിദ്ധമായ സൂര്യംശത്തിൽ ത്രിശങ്ക മഹാരാജാവിന്റെ പുത്രനായി സത്യധർമ്മികളെ മുൻനിർത്തി കോസലരാജ്യത്തിലെ ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ അയോദ്ധ്യാനഗരത്തിൽ വാണ രാജ്യപരിപാലനം നടത്തിവന്നിരുന്ന ഹരിശ്ചന്ദ്രമഹാരാജാവിന്റെ സത്യത്തെ പരീക്ഷിപ്പാനായി വസിഷ്ഠനും വിശ്വാമിത്രനും തമ്മിൽ ഘോരസഭയിൽ വെച്ചുണ്ടായ വാദവും, വിശ്വാമിത്രൻ ചെയ്ത രണ്ടരക്ഷിതും, ചന്ദ്രമതി മുതലായവർ അനുഭവിച്ച സങ്കടങ്ങളും, ഒടുവിൽ അവാക്യങ്ങളായ അനന്ദവും, മരവും, രജാർ ലളിതരീതിയിൽ ഏഴുരീട്ടുണ്ട്.

പ്രഹ്ലാദൻ

0 8 0

അന്ധരാജാവായ ഹിരണ്യകശിപുവിന്റെ പുത്രനായ പ്രഹ്ലാദൻ എന്ന ചെറുബാലൻ ഭഗവാനുഗതനായ മാത്രം ഉച്ചരിച്ച കാരണം ഹിരണ്യകശിപു ചെയ്ത കുടുംകര്യങ്ങളും, ഒടുവിൽ ഭഗവാൻ നരസിംഹാവതാരം എടുത്തു തുണിയിൽനിന്നും ചാടിപ്പൊങ്ങപ്പെട്ട ഹിരണ്യകശിപുവിനെ കൈ ല്ലുന്നതും പ്രഹ്ലാദനാൽ മാത്രം പിന്നീട് ആ ഘോരസ്വരൂപത്തെ ശാന്തമാക്കപ്പെട്ടതും മറ്റും വളരെ വിപുലിച്ചു ഗദ്യത്തിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു.

സരസ്വതീചിലാസം പുസ്തകശാല,
തൃശ്ശിവപേരൂർ.

